

MTÜ Loomuse tagasiside ja ettepanekud Alam-Pedja linnu- ja loodusala uue kaitsekorralduskava eelnõule

LOOMUS
LOOMADE NIMEL

MTÜ Loomus näeb probleemseks kaitsekorralduskava tegevust „4.2.2. Väikekiskjate arvukuse reguleerimine ning koprapaisude likvideerimine“ järgmistel põhjustel:

- 1) Kaitsekorralduskavas puudub väikekiskjate paikkondliku arvukuse analüüs, mis toetuks piirkonnas realselt läbi viidud seirele ja tõestaks, et väikekiskjate arvukus on piirkonnas erakordselt või lubamatult suur, nii et väikekiskjad oleksid ohuks kaitsealustele liikidele või ökosüsteemi tasakaalule. See, et väikekiskjad kaitsealal elavad ja maaspesitsevatest linnuliikidest toituvad, mis on osa nende eluviisist, pole iseenesest piisav põhjus nende tapmiseks.
- 2) Kaitsekorralduskavas öeldakse, et „Maaspesitsevate linnuliikide kaitseks on vajalik hoida väikekiskjate nagu kährikkoera, nugise, rebase, tuhku ja mingi arvukus **võimalikult madal**“. Kavas ei täpsustata, mida tähendab „võimalikult madal“. Oletatavasti soovitakse hoida väikekiskjate arvukust madalamana, kui oleks nende loomulik arvukus looduslikus ökosüsteemis. Leiame, et selline sekkumine ökosüsteemi toimimisse, kus ühtesid pärismaiseid liike surutakse alla ja teisi eelistatakse, on vastuolus looduskaitse alusprintsiipidega. Loodust tuleks kaitsta eelkõige inimõjude eest, mitte looduse enese eest. Me ei tea, milliseid tagajärgi toob kaasa osade pärismaiste liikide arvukuse allasurumine kogu ökosüsteemi jaoks. Iga looduskaitseala peaks lisaks kaitse-eesmärkides määratud liikidele kaitsma kogu ökosüsteemi.
- 3) Küsitav on ka võõrliikide kähriku ja mingi allasurumise vajadus. Nende liikide täielik väljaküttimine Eesti loodusest on ebareaalne ja kuna tegemist on väheinvasiivsete võõrliikidega, kellel on Eestis olemas looduslikud vaenlased ning mingi ökoloogiline nišš kattub suures osas meie pärismaise naaritsa niššiga, keda on pea võimatu Mandri-Eestisse tagasi asustada, siis on küsitav, kas neid võõrliike peaks kohtlema kuidagi teisiti kui meie pärismaiseid väikekiskjaid. Euroopa Liidu võõrliikide määrus kohustab Eestit küll ohjama kähriku ja varsti ka mingi arvukust, kuid seda võib teha küttimise asemel ka teiste meetodite abil.

- 4) Kobraste küttimine Laeva jõe alamjooksul pole jätkusuutlik lahendus, kuna kütitud kobraste asemele liiguvad kõrvalolevatelt aladelt kiiresti uued koprad ja nii ei tule tapmistele lõppu. Kui eesmärk on kaitsta vaid piiratud jõelõiku, et võimaldada kaitsealuste kalade rännet sinna, tuleks eelistada tammide lammutamist kui mitteletaalset meetodit, mis sobib looduskaitse põhimõtetega paremini kui letaalsed meetodid. Tammide regulaarne lammutamine ei tohiks olla keeruline, kuna jõelõik on paadiga hästi läbitav ja ligipääs tammidele hea.
- 5) Kaitsekorralduskava lisas 2 on mainitud kobraste peamise ohjamispiirkonnana Laeva jõe alamjooksu. Kui see on peamine piirkond, siis võib järeldada, et ohjamistegevust on plaanis läbi viia ka teistes piirkondades. Ei saa pidada õigeks kopra kui pärismaise liigi laialdast ohjamist looduskaitsealal, olgu see siis letaalne või mitteletaalne. Seda enam, et Alam-Pedja linnu- ja loodusala üheks kaitsekorralduslikuks tegevuseks on märgalade taastamine, millesse koprad saavad kenasti panustada.

Kutsume üles loobuma plaanist kasutada Alam-Pedjal looduskaitse tegevusena väikekiskjate ja kobraste tapmist ning mitte kulutama LIFE projekti rahasid jahinduse edendamiseks.

Ühtlasi teeme ettepaneku lisada Alam-Pedja loodusala kaitse-eesmärkide hulka suurkiskjate kaitse. Loodusala ja seda ümbritsevad metsamassiivid võiksid moodustada suurkiskjate hoiuala, kus neid ei kütitata ja kus asurkonnad saaksid loomulikult moel toimida täisväärtusliku osana elurikkusest.

Suurkiskjate kaitse- ja ohjamise tegevuskava näeb ette suurkiskjatele hoiu- ja ohjamisalade moodustamise. Ühtegi hoiuala seni moodustatud ei ole. Küll on aga hundi jaoks moodustatud ohjamisalad. Keskkonnateabe Keskuse ja TÜ zooloogiainstituudi 2013. aasta aruanne „Maastiku tsoneerimine hundi erineva ohjamisintensiivsusega aladeks“ toob hundi puhul välja 8 võimalikku hoiuala, millest üks kattub Alam-Pedja loodusalaga. Alam-Pedja kui üks Eesti suurimaid loodusmassiive sobiks hundi hoiualaks suurepäraselt. Kuna huntide koduterritooriumid on suured ja ei kattu täpselt loodusala piiridega, siis tuleks loobuda huntide küttimisest ka loodusalaga piirnevatel metsaaladel. Selle eelduseks on kiskjakahjude ennetusmeetmete tõhustamine piirkonnas. LIFE projekti rahasid tuleks suunata kiskjatõrjeaedade rajamisele, et piirkonna kariloomad oleksid paremini kaitstud. Samuti tuleks teha teavitustööd kohalike koeraomanike seas, et nad hoiaksid oma lemmikuid huntide eest kaitstuna. Normaalne, ökoloogilise kandevõime lähedane huntide arvukus aitab tagada, et rebaste, kährikute, kobraste ja metssigade arvukus ei tõuseks loodusalal liiga kõrgele.